

Intendentin katsaus

Vuonna 2000 vietettiin Helsingin 450-vuotisjuhlaa, joka huipentui joulukuussa juhluvuoden tilaussävellyksen kantaesitykseen kaupunginorkesterin konsertissa Finlandia-talossa. Lisäksi Helsinki 2000 –kulttuurikaupunkitapahtumat toivat väriä ja eloa kaupunkiin ja yhteistyöhankkeita myös orkesterin kanssa. Kaupunginorkesteri osallistui aktiivisesti kumpaankin juhlatapahtumaan.

Kaupunginorkesterin 450-vuotisjuhlaprojekti oli orkesterin ryhtyminen kummiksi kaikille vuonna 2000 syntyneille helsinkiläisvauvoille. Kutsun otti vastaan peräti 4 500 perhettä. Mittavan projektin puitteissa kummilapset perheineen kutsutaan vuosittain juuri heille suunniteltuihin musiikki-tapahtumiin aina peruskouluikään saakka.

Orkesteritoiminnan keskeinen tavoite oli tarjota yleisölle kantaohjelmiston lisäksi mahdollisuus kuulla teosharvinaisuuksia sekä avata uusia näkökulmia sinfoniaorkesteriin ja sen taiteilijoihin.

Orkesteri konsertoi viikoittain kevät- ja syyskaudella Finlandia-talossa. Valtaosa konserteista oli ryhmitelty 5-10 konserttia kaudessa sisältäviksi sarjoiksi; joka toinen viikko soitettiin kaksi Suosikkisarjan konserttia ja joka toinen viikko yksi Sinfoniasarjan konsertti. Sarjojen ohjelmisto profiloitiin nimien mukaisesti. Omien sarjakonserttien lisäksi orkesteri teki levytyksiä, järjesti erikoiskonsertteja ja esiintyi muiden järjestämässä tilaisuuksissa.

Edellä mainittujen tapahtumien lisäksi orkesterin yhteistyökumppaneita olivat Suomen Säveltäjät ry (Pohjoismaiset musiikkipäivät), Suomen Sinfoniaorkesterit ry (Ovet auki orkestereihin) sekä Sibelius-Akatemian oopperakoulutus (Straussin *Elektra*-oopperan konserttiesitys). Syyskauden avasi perinteinen yhteistyö Helsingin juhlatapahtumien kanssa.

Kaupunginorkesterin 30. ulkomaankiertue suuntautui lokakuussa Keski-Eurooppaan ja Espanjaan. Matkaohjelmistossa oli mm. Sibeliuksen *Kullervo* Polyteknikkojen mieskuoron kanssa. Kiertueen aikana Finlandia-talossa vieraili Keski-Pohjanmaan kamariorkesteri ja Tapiola Sinfonietta. Näin voitiin kotiyhteisölle tarjota kiinnostavia konsertteja orkesterin poissaolon aikana.

Keväällä 2000 ratkaistiin musiikkitalon arkkitehtuurikilpailu, jonka voittajaksi valittiin arkkitehtitoimisto Laiho-Pulkkinen-Raunio laatima suunnitelma ”a mezza voce”. Syyskaudella yhteistyöryhmissä Yleisradion, Helsingin kaupungin, Sibelius-Akatemian, orkestereiden, opetusministeriön sekä valtion kiinteistölaitoksen edustajien ja arkkitehtien kanssa suunniteltiin ja kehiteltiin musiikkitaloon liittyviä yksityiskohtia. Rakennuspaikaksi suunnitellulle alueelle valmisteltiin kaavamuuatosta kaupunginvaltuuston päätettäväksi. Hanke on ollut vaativa ja hyvin työllistävä.

Orkesterin saama julkisuus eri medioissa lisääntyi aikaisempiin vuosiin verrattuna runsaasti. Merkittävin positiivisen julkisuuskuva kasvattaja oli kummilapsiprojekti.

Kaupunginorkesterin konserttisarjoihin myytiin ennätysmäärä kausikortteja ja kertalippujenkin kysyntä kasvoi huomattavasti. Kiinnostus säännölliseen konserteissa käymiseen on selvästi lisääntynyt.

Elina Siltanen
Intendentti

Helsingin kaupunginorkesterin johtokunta

Jäsenet	Varajäsenet
Anja Hinkkanen, puheenjohtaja	Anneli Kanerva
Jouni Mulari, varapuheenjohtaja	Alpo Saarinen
Heli Aamurusko	Terttu Lemmetty
Outi Dammert	Marja Anttila
Arthur Fuhrmann	Pekka Vorontsoff
Hannu Tapani Klami	Vesa Määttä
Nils Mustelin	Christian Wentzel
Tapio Susi	Juho Köntti
Marja Väisänen	Sari Havukainen
Kaupunginhallituksen edustaja	
Minerva Krohn	Juha Savander
Johtokunta kokoontui kuusi kertaa vuonna 2000.	

I VARSINAINEN TOIMINTA

Tavoitteet

- * **Klassisen konserttimusiikin esitysten ja levytysten korkeatasoinen toteutus**
- * **Monipuolisen ohjelmiston tarjoaminen yleisölle**
- * **Yleisöpohjan laajentaminen**
- * **Julkisuuskuvan kehittäminen**
- * **Henkilöstön työkyvyn turvaaminen ja ammattitaidon kohottaminen**

I.1 Konserttitoiminta

Orkesterin toiminnan taiteellisesta suunnittelusta ja konserttiohjelmien laadinnasta vastasivat intendentti ja ylikapellimestari apunaan taiteellinen toimikunta. Uutena ja merkittävänä kokeiluna kutsuttiin kolmen muusikon työryhmä (Teppo Ali-Mattila, Jussi Jaatinen ja Valtteri Malmivirta) ohjelmatoimikunnaksi. Tämä ryhmä kokoontui usein ja valmisteli ohjelmasuunnitelmia taiteelliselle toimikunnalle.

Helsingin juhluvuoden teemoihin liittyivät orkesterin konsertit toukokuuisella Pietari-festivaalilla, kesäkuun 450-vuotisjuhla viikonlopun promenadi- ja ulkoilmakonsertit sekä joulukuussa juhluvuoden tilausteoksen kantaesitys.

Kaupunginorkesteri oli yksi neljästä Musica nova Helsinki –nykymusiikkifestivaalin pääjärjestäjistä. Festivaalin taiteellisesta suunnittelusta vastasi säveltäjä Kimmo Hakola. Musica nova –konsertissaan orkesteri soitti kapellimestari Jonathan Nottin johdolla solistinaan viulutaiteilija Hae Sun Kang. Konsertti kuului orkesterin Sinfoniasarjaan.

Orkesteri osallistui toukokuussa 2. Kansainväliseen Sibelius-kapellimestarikilpailuun ja marraskuussa VIII Kansainväliseen Jean Sibelius -viulukilpailuun. Kilpailujen korkeasta tasosta ja kansainvälisestä luonteesta johtuen orkesteri sai runsaasti huomiota myös ulkomailla puhumattakaan kotimaisten tiedotusvälineiden läsnäolosta tapahtumien aikana.

Suomen Sinfoniaorkesterit ry:n ideoima valtakunnallinen Ovet auki orkestereihin –teemaviikko toteutettiin 2.-8.10. ympäri maata ja siihen osallistui 21 orkesteria. Kaupunginorkesteri valmistautui tuolloin 30. ulkomaankiertueeseensa ja avasi ovet läksiäiskonsertin harjoituksiin. Niiden yhteydessä järjestettiin kolme taiteilijatapaamista, joissa haastateltiin orkesterin jäseniä. Finlandia-talossa järjestettyihin maksuttomiin yleisötapahtumiin osallistui kolmen päivän aikana yhteensä 800 vierailijaa, ja ne saivat runsaasti positiivista näkyvyyttä tiedotusvälineissä.

Marraskuussa tehtiin mittavaa yhteistyötä Radion sinfoniaorkesterin, Turun kaupunginorkesterin ja Kaartin Soittokunnan puhaltajien kanssa. Puhaltimien sinfonia -konsertin kokoonpanossa soitti yli sata puupuhaltajaa, vaski- ja lyömäsoittajaa kapellimestarinaan Elgar Howarth ja eufoniumsolistina Steven Mead. Avausteoksena kuultiin Tuomas Kanteliselta tätä harvinaista kokoonpanoa varten tilattu sävellys (*Ghosts*), ja pääteoksena Tshaikovskin viides sinfonia Artturi Ropen sovituksena.

Orkesterin muusikot toteuttivat Ateneumissa jo kahdeksannen kerran yleisömenestykseksi muodostuneen kamarimusiikkikavalkadin Panorama filharmonica: ”Kirkasta ja hämärää”. Taiteellisina suunnittelijoina toimivat konserttimestari Satu Laine ja klarinetisti Heikki Nikula.

Vuoden merkittävimäksi tapahtumaksi nousi orkesterin kummilapsiprojekti. Syksyn mittaan järjestettiin alkuvuonna syntyneille helsinkiläislapsille vauvakonsertteja Kulttuurikeskus STOA:ssa, Kanneltalossa ja Malmitalossa. Kaikkiaan 15 minikonserttiin osallistui yhteensä 1400 kuulijaa (vauva + äiti tai isä). Marras-joulukuussa kaksi vanhempainiltaa kokosi Finlandia-talolle 600 äitiä ja isää kuulemaan lastenpsykiatri Jari Sinkkosen esitelmää ja tutustumaan orkesterimuusikoihin, jotka esiintyivät kolmena kamariyhtyeenä.

I.2 Levytys- ja taltiointitoiminta

Levytysyhteistyö Ondine-levy-yhtiön kanssa jatkui ja vuonna 2000 julkaistiin neljä uutta levyä:

Nallekarhu konsertissa: Orkesterimusiikin suosikkeja lapsille
kapellimestari Leif Segerstam (ODE 927-2)

Einojuhani Rautavaara: Piano Concerto nr. 3 & Autumn Gardens
kapellimestari ja pianisti Vladimir Ashkenazy (ODE-950-2)

Rodion Shchedrin: Cello Concerto & Seagull Suite
kapellimestari Olli Mustonen ja sellisti Marko Ylönen (ODE-955-2)

Sergei Taneyev: Concert Suite for Violin and Orchestra & Entr'acte & Oresteya Overture
kapellimestari Vladimir Ashkenazy ja viulisti Pekka Kuusisto (ODE-959-2)

Orkesterin julkaisemat levyt 1998-2000 ja niiden myyntitilasto 31.12.2000:

Levynumero	Nimi	
ODE-864-2	Tan Dun: Out of Peking Opera	2857
ODE-914-2	Sibelius: Myrsky	6029
ODE-921-2	Rautavaara: On the Last Frontier	6172
ODE-927-2	Nallekarhu konsertissa	5220
ODE 936-2	Sibelius: Kantaatit	6112
ODE 950-2	Rautavaara: Autumn Gardens	7710
ODE 955-2	Shchedrin: Seagull Suite	687
ODE 959-2	Tanejev: Concert Suite for Violin and Orchestra	283

Einojuhani Rautavaaran sävellysten levytykset ovat saaneet suuren suosion ulkomailla. Lähes 14 000 myydystä levystä 12 700 on mennyt vientiin.

Nallekarhu konsertissa -levyn myynti sisältää kummilapsille lahjoitetut levyt.

Yleisradio radioi yhdeksän konserttia ja televisio esitti 6.4. taltioidun konsertin, jonka johti Krzysztof Penderecki, solistina oli sellotaiteilija Arto Noras. Avanti Media -yhtiö teki saksalaiselle televisiokanavalle ZDF Artelle henkilökuvan orkesterin kevätkauden viulusolistista Hilary Hahnista. Lisäksi sekä Yleisradio että MTV lähettivät taltiointeja ajankohtaisohjelmissaan. Orkesteri esiintyi lisäksi 2. Kansainvälisen Sibelius-kapellimestarikilpailun ja VIII Kansainvälisen Jean Sibelius -viulukilpailun televisiokoosteissa.

Classic FM -radiokanava esitti vuoden aikana 53 konserttitaltointia ohjelmasarjassa 'Ilta Finlandia-talossa - Helsingin kaupunginorkesteri esittää'.

LEVYARVOSTELUJA KOTI- JA ULKOMAISESTA LEHDISTÖSTÄ 2000

Einojuhani Rautavaara: Piano Concerto nr. 3 "Gift of Dreams" & Autumn Gardens & Rautavaara in conversation with Ashkenazy HPO & Vladimir Ashkenazy, piano and cond. ONDINE ODE 950-2

Finland's most celebrated living composer Einojuhani Rautavaara achieves accessibility with integrity, and Ondine's world premiere CD by the Helsinki Philharmonic under Vladimir Ashkenazy is simply superb. **(The Independent 28.1.2000)**

The two latest scores of Finland's leading composer Einojuhani Rautavaara are brought together on this disc in first-rate performances from the Helsinki Philharmonic Orchestra under Vladimir Ashkenazy. **(The Times 8.2.2000)**

Uudella rautavaaralaisuuteen suunnatulla retkellä matkanjohtajana toimii pianisti-kapellimestari Vladimir Ashkenazy... Eikä tämänkertainen matka ole lainkaan hullumpi: säveltäjän kolmas pianokonsertto ansaitsee paikkansa uuden musiikin maailmassa, mutta varsinkin *Autumn Gardens* koskettaa syvältä ja vie kuulijan lähelle itseään. Ja kun vielä Helsingin kaupungin-orkesteri intoutuu antamaan kaikkensa, on lopputulos erinomainen. **(Optio 23.3.2000)**

Rautavaaran kolmas pianokonsertto on lumoava teos. Se on moniulotteinen ja ehjä. Teos on oiva lisä säveltäjän konserttosarjaan, ja lisäksi mainio näyte hänen 1990-luvun tyylistään... Vladimir Ashkenazy on saanut pianokonsertosta hienon lisän ohjelmistonsa, sillä Rautavaara sävelsi konserttonsa hänen tilauksestaan ja hänen soittoaan ajatellen. Ashkenazy kiittää ja kumartaa: tulkinta on inspiroitunut niin solistin kuin tämän johtaman orkesterinkin osalta. Myös tuotanto on taattua laatua. **(Rondo 3/2000)**

Both works grow naturally and organically, and inhabit their own distinctive spiritual world. Thanks to the persuasive advocacy of these artists, they cast quite a spell, in state-of-the-art sound. Performance: *****
Sound: ***** **(BBC Music Magazine 4/2000)**

Ashkenazy's playing is strong, assertive where the score requires it, without ever unbalancing his relationship with the ensemble. A particularly good buy for anyone just discovering Rautavaara. ***** **(Classic CD 4/2000)**

Rodion Shchedrin: Cello Concerto & Seagull Suite HPO Olli Mustonen, cond. & Marko Ylönen, cello ONDINE ODE 955-2

Marko Ylösen soiton kuulas ja pureva intensiivisyys vetää vertoja konserton omistuksen kohteen Mstislav Rostropovitshin levytykselle. Olli Mustonen ansaitsee kapellimestarina levydebyyttistään täydet pisteet. **(Helsingin Sanomat 15.9.2000)**

Marko Ylösen rooli konserton solistina on keskeinen. Vaikuttaa siltä, että hänen antamansa impulssit ruokkivat myös orkesterin iskukykyä ja eleettömyyttä. Olli Mustosen vahvuudeksi on luettava hänen kykynsä saada monikerroksinen sävellysteksti eläväksi, kiinnostavaksi ja kauniiksi... Helsingin kaupunginorkesteri on loistava näyttämökokoonpano ja Mustosessa on ehdottomasti ohjaaja-ainesta. **(Turun Sanomat 16.9.2000)**

Initially reflective, latterly agonised and disturbing, the concerto, subtitled *Sotto voce Concerto*, sings with an eloquent voice. Marko Ylönen is the excellent soloist and the distinguished pianist Olli Mustonen makes an impressive debut as an orchestral conductor. **(The Times 10.10.2000)**

Ondine's warm, wide-ranging Finlandia Hall recordings are a source of pleasure... Mustonen secures an excellent response from the Helsinki Philharmonic, while Marko Ylönen, in the Concerto, seems not one whit overawed by Rostropovich's example. **(Gramophone 2000/12)**

I.3 Konserttimatkat

I.3.1 Ulkomailla

Kesällä 2000 tuli kuluneeksi sata vuotta Helsingin filharmonikkojen ensimmäisestä ulkomaankiertueesta, joka huipentui Pariisin maailmannäyttelyn yhteydessä pidettyihin konsertteihin heinä-elokuussa 1900. Kaupunginorkesterin 30. ulkomaankiertue tehtiin 5.-18.10.2000 ja se suuntautui Saksaan, Hollantiin, Kroatiaan, Itävaltaan ja Espanjaan. Esiintymiset Madridissa ja Barcelonassa olivat orkesterin debyytti manner-Espanjassa. Samoin Kroatiassa orkesteri konsertoi ensi kerran.

Juhlakiertueen konsertit johti ylikapellimestari Leif Segerstam ja solisteina esiintyivät venäläinen bassolaulaja Jevgeni Nesterenko sekä sopraano Johanna Rusanen ja bassobaritoni Esa Ruuttunen. Tapani Länsiön valmentama Polyteknikkojen kuoro lauloi *Kullervon* ja *Finlandian* kuoro-osuudet.

Konserttien yhteyteen kaupunginkanslia ja matkailutoimisto järjestivät vastaanottoja, joilla Helsingin kaupungin delegaatiot ylipormestari Eva-Riitta Siitosen (Wien) ja apulaiskaupungin-johtaja Ilkka-Christian Björklundin (Stuttgart) johdolla tapasivat paikallisia yhteistyökumppaneita. Zagrebissa vastaanoton järjesti Suomen suurlähetystö.

Yhteensä 13 000 kuulijaa tavoittaneella kiertueella konsertoitiin Stuttgartissa, Friedrichshafenissa, Freiburgissa, Amsterdamissa, Zagrebissa, Wienissä, Madridissa ja Barcelonassa.

Orkesteri esitti matkalla kaksi eri ohjelmistoa:

1. Glinka: Ruslan ja Ljudmila, alkusoitto
Musorgski - Aho: Kuoleman lauluja ja tansseja
Sibelius: Sinfonia 2
2. Sibelius: Kullervo
Sibelius: Finlandia

I.3.2 Kotimaassa

Orkesteri teki vierailukonsertit 31.8. Järvenpään, 22.9. Lahteen ja 24.11. Turkuun.

Orkesterin lokakuisen kiertueen aikana Sinfonia- ja Suosikkisarjoissa Finlandia-talossa konsertoivat 12.10. Keski-Pohjanmaan Kamariorkesteri johtajanaan Juha Kangas ja 18.&19.10. Tapiola Sinfonietta johtajanaan Jean-Jacques Kantorow.

KONSERTTIARVOSTELUJA EUROOPAN-KIERTUEELTA 5.-18.10.2000

Stuttgarter Nachrichten 10.10.2000

Sibeliuksen vaikuttavassa toisessa sinfoniassa filharmonikot hurmasivat tarkkuudellaan - ennen kaikkea taiturimaisissa scherzo-jaksoissa - ja kaikkien soitinryhmien homogeenisuudella, täyteläisellä bassosoinnilla sekä hymnisten nousujen valtavalla voimalla. Täydessä Beethoven-salissa raikuivat jättimäiset suosionosoitukset.

Kurier 16.10.2000

Jean Sibeliuksen teokset olivat ja ovat edelleen hyvissä käsissä: säveltäjä kantaesitti aikanaan useimmat niistä Helsingin kaupunginorkesterin kanssa. Nykyinen ylikapellimestari Leif Segerstam liittyy tietoisesti tähän perinteeseen. Ehkä suurin suomalainen kansalliseepos Kullervo kuultiin Wienin Konzerthausissa -- Sibeliusta täydellisen aidosti ja musiikillisesti hienoimmillaan.

Ylistyssana alkajaisiksi: Helsingin kaupunginorkesteri on käsittämättömän täsmällinen, hyvin homogeeninen soittajisto, jonka jokainen jäsen huolehtii melodisesta viimeistelystä. Ja muusikot ovat kuin vahaa ylikapellimestari Leif Segerstamin käsissä; hänen pieninkin toiveensa on luettavissa silmistä. Yksissä tuumin ja tarkoin punnituin tehokeinoin vieraat pohjolasta muotoilivat Sibeliuksen suuren sävelrunon.

Die Presse 17.10.2000

Kullervo, Sibeliuksen monumentaalinen varhaisteos, aloitti "Orchester international" -sarjan Wienin Konzerthausissa. Melkein puolentoista tunnin ajan kuulijaa kiehtovat outojen värien, sävelkuvien ja rytmien rikkaus sekä muinaissävyisen melodiikan ja soinnutuksen omaperäisyys. Musiikkia silmäkantamattomiin; pohjoismaista, mutta ei sittenkään liian pohjoismaista.

Yleisö seurasi esitystä jännittyneenä ja kärsivällisenä. Ja antoi kiitoksensa Helsingin kaupunginorkesterille, joka kaikissa soitinryhmissään osoitti erinomaista taitoa ja säilytti korkean sointikulttuurin myös ylikapellimestari Leif Segerstamin vaatimissa huumaavissa nousuissa.

El Pais 18.10.2000

Helsingin kaupunginorkesterin vierailu Madridissa maineikkaan kapellimestarinsa Leif Segerstamin johdolla on suonut meille tilaisuuden tutustua henkilökohtaisesti Jean Sibeliuksen Kullervoon. Leif Segerstam osasi tulkita vaikuttavasti teoksen kiihkon ja tunnereaktiot johtaessaan Polyteknikkojen kuoron miehekkäitä ääniä. Yleisö arvosti suuresti Suomen vanhimman orkesterin työtä ja sen erittäin tunnettua ja taitavaa johtajaa Leif Segerstamia.

I.4 Tiedotus ja markkinointi

I.4.1 Tiedotus

Helsingin kulttuurikaupunkivuosi ja 450-vuotisjuhla löivät leimansa myös orkesterin toimintaan, joka monin muodoin nivoutui juhluvuoden tapahtumiin hyötyen samalla sen luomasta positiivisesta viitekehyksestä sekä mediassa että kuntalaisten keskuudessa.

Vuoden näkyvimmäksi produktioksi nousi orkesterin mittava kummilapsiprojekti, jonka saama mediapalaute (yli 60 juttua) oli poikkeuksellisen runsasta ja kiittävää. Myös kuntalaiset, lähinnä kummisuhteeseen ryhtyneet 4 500 perhettä, antoivat palautetta aktiivisesti. Osallistumisprosentti ylitti kaikki ennako-odotukset, sillä vuonna 2000 syntyneistä 6 300 helsinkiläisvauvasta yli 70% ilmoitettiin orkesterin kummirekisteriin.

Kummilapsiprojekti on idealtaan ja toteutukseltaan kokonaan kotimaista tekoa. Kiinnostus on tosin herännyt ulkomaita myöten... Muusikkokummien idea on otettu riemumielin vastaan. Hienoa! Pian nähdään, kasvaako Helsinkiin uusi konserttiyleisö. (**Classica 6/2000**)

Helsingfors stadsorkesters initiativ att spela in orkestermusik för barn är en satsning mitt i prick. I synnerhet som den backas upp av ett sjuårigt impulspaket riktat till alla barn som föds (i Helsingfors) under kulturstadsåret 2000 ända fram till deras skolstart...

När man dessutom kan konstatera att musiken på skivan är vald med säker hand... och dessutom utförda med finess och charm så är det bara att gratulera de berörda till projektet. (**Hufvudstadsbladet 9.2.2000**)

Nallekarhu konsertissa -levy on vauhdikas ja mukava kokonaisuus ja sai ainakin arviointiryhmään kuuluvat monenmoisella musiikilla kyllästetyt lapset tanssimaan. Aikuisellakaan ei ole valittamista, vaikka teosten pitäisi olla puhki kuunneltuja: esitykset ovat raikkaita, vauhdikkaita ja innostuneen tuntuksia. (**Aamulehti 26.3.2000**)

Observer-mediaseurannan mukaan kaupunginorkesteri esiintyi vuoden 2000 aikana 1 225 artikkelissa, joten kasvua edellisvuoteen oli yli 30%. Julkisuus jakautui mediaryhmittäin seuraavasti: 34% ns. Top10-ryhmässä, 22% muissa valtakunnallisissa ja maakuntalehdissä, 14% aluelehdissä ja 8% paikallislehdissä. Loput 21% jakautuivat tasaisesti muiden lehtiryhmien kesken.

Konserttitapahtumista kerrottiin säännöllisesti paitsi päivälehdissä myös radion ja television ajankohtaisohjelmissa sekä verkkojulkaisuissa. Runsaasti näkyvyyttä tiedotusvälineissä sai kummilapsiprojektin ohella myös valtakunnallinen Ovet auki orkestereihin –temaviikko.

Orkesterin tilaajarekisterin 14 500 asiakkaaseen pidettiin yhteyttä kuusi kertaa vuodessa konserttikalenterien, Filharmonia-lehden sekä kausikorttien myyntikirjeiden välityksellä. Näissä painotuot-teissa kuin myös kausijulisteissa käytettiin edelleen runsaasti orkesterin omien muusikoiden kuvia. Viikoittaisissa ohjelmalehtisissä ryhdyttiin esittelemään ns. kuukauden orkesterilainen kuvan kera.

Oman julkaisutuotannon ja internet-kotisivujen ohella konserttiohjelmistot ilmestyivät lukuisissa painetuissa sekä internetissä ylläpidetyissä tapahtumakalentereissa. Orkesterin kolmikielisiä kotisivuja internetissä laajennettiin käsittämään myös levytykset sekä ulkomaankiertueet arvostelupalautteineen. Kävijämäärät (75 000 käyntiä) orkesterin kotisivuilla ovat kolminkertaistuneet vuodesta 1998. Imagokampanja Abribus-julistetauluissa ja HKL:n liikennevälineissä toteutettiin jälleen kausikorttien myyntiaikoina elokuussa ja joulukuussa.

Orkesterin 30. ulkomaankiertue lokakuussa Keski-Eurooppaan ja Espanjaan oli toimintavuoden tärkein kansainvälinen esilläolo. Ylikapellimestari Leif Segerstamin johtaman 100-vuotisjuhla-kiertueen arvosteluja kertyi 20 valtalehdestä, ja positiivinen arvostelupalaute noteerattiin kotimaassa 18 lehdessä. Kiertueesta raportoivat paitsi paikalliset Suomen-kirjeenvaihtajat (Classica ja YLE) myös Espanjassa mukana ollut Suomen Tietotoimiston kulttuuritoimittaja.

I.4.2 Markkinointi

Touko-elokuussa toteutettiin osoitteellinen kausikorttien suoramyyntitarjous. Syyskaudeksi myytiin 1 876 kausikorttia (kasvu edellisen vuoden syyskauteen oli 17 %). Yrityksille tarjotut avoimet viiden ja kymmenen konsertin sarjaliput saivat hyvän vastaanoton.

Sinfonia- ja Suosikkisarjojen kausikorttimyynnin kehitys:

	1998	1999	2000
kevät	1200	1352	1528
syksy	1533	1600	1876

Voimassaolevien kausikorttien henkilö- ja osoitetietojen kokoamista jatkettiin suora- ja asiakassuhdemarkkinoinnin tarpeisiin.

I.4.3 Yhteistyö Pro Filharmonian kanssa

Vuonna 1993 perustettu orkesterin ystäväyhdistys Pro Filharmonia ry. tiedotti orkesterin toiminnasta säännöllisesti runsaalle 400 jäsenelleen. Konserttien yhteydessä harjoittamalla myyntitoiminnalla keräämistään varoista yhdistys jakoi jo kuudennen kerran stipendejä Helsingin kaupunginorkesterin soittajille, tällä kertaa yhteensä 15 000 mk.

Vuoden 2000 kannustusstipendin saivat seuraavat muusikot: alttoviulisti Aulikki Turunen ja oboen varaäänenjohtaja Jussi Jaatinen uusien soittimien rahoittamiseen, I-viulunsoittaja Jani Lehtonen opiskeluun Kööpenhaminassa Tanskan Kuninkaallisen konservatorion solistiluokalla professori Milan Vitikin johdolla sekä II-viulun varaäänenjohtaja Heini Kupiainen kamarimusiikkikonsertin valmistamiseen syksyksi 2001. Häntä valmentaa Alexander Janiczck, joka on Scottish Chamber Orchestran ja Salzburgin Camerata Accademican konserttimestari.

I.5 Yleisö

Tavoite: 47 maksullista konserttia ja yleisötavoite 48 800 kuulijaa Helsingissä

Kaupunginorkesteri järjesti kaikkiaan 78 konserttia, joissa kävi 75 713 kuulijaa. Maksullisia konsertteja oli 53 ja niiden kuulijamäärä oli 58 973.

Orkesteri soitti Sinfonia-, Suosikki 1 ja Suosikki 2 –sarjoissaan Helsingissä yhteensä 45 konserttia. Finlandia-talossa järjestetyissä konserteissa vuonna 2000 oli keskimäärin 1 165 kuulijaa. Vastaava vuoden 1998 keskiarvo oli 916 henkeä ja vuoden 1999 keskiarvo 1 024 henkeä.

Koululaisryhmät ovat aktiivisesti käyttäneet mahdollisuutta käydä orkesterin julkisissa kenraaliharjoituksissa ja konserteissa. Orkesterin kutsumina vieraina konserteissa kävi lisäksi satoja nuoria kuulijoita pääkaupunkiseudun musiikkiopistoista.

Ulkoilmakonserttien kuulijamäärät perustuvat poliisin arvioimiin lukuihin.

Viereisellä sivulla vuoden 2000 konsertti- ja kävijätilasto

I.6 Varsinaisen toiminnan arviointia

Ylipormestari Eva-Riitta Siitonen on todennut kirjoituksessaan työyhteisöille, että ”meidän kaikkien tehtävänä on tuottaa helsinkiläisten tarvitsemia palveluja”. Toimintaamme ohjaavat kunnallisten luottamushenkilöiden strategiset linjaukset ja kaupungin yhteiset arvot; asiakas-lähtöisyys, kestävä kehitys, oikeudenmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus ja yrittäjämielisyys.

Ohjelmasuunnittelussa on pyritty ottamaan huomioon eri-ikäiset kuulijakunnat niin vauvat, koululaiset, uskollinen kausikorttiyleisö kuin satunnaiset kuulijatkin. Lisäksi on pyritty järjestämään konsertteja muuallakin kuin kotisalissamme Finlandia-talossa. Orkesteri on vierailut pienemmissä kokoonpanoissa mm. Stoassa, Malmitalossa, Kanneltalossa ja muissa sopivissa saleissa.

Vuonna 2000 nähtiin ensimmäisen kerran, miten suoramarkkinointihankkeet toimivat orkesterin lipunmyynnin tukena. Kausikorttien hyvä myynti on yleisömenestyksen perusedellytys. On kuitenkin todettava, että konserttisarjojen välillä oli suuri ero ja nyt pohditaankin heikoimmin menestyvän sinfoniasarjan tulevaisuutta.

Ulkomaanmatkat ovat olleet orkesterin kehityksen kannalta merkittävässä asemassa. Joskin matkaohjelmistojen valmistaminen ja kiertueiden raskas matkustaminen ottaa voimille niin toimiston valmistelutyössä kuin muusikoiden soittamisessa, niin niiden tarpeellisuutta ei pidä väheksyä. Niin kauan kuin orkesterilla ei ole Helsingissä tyydyttävää konserttisalia, on ehdottoman tärkeää, että orkesteri edes voi vieraila ja esiintyä erinomaisissa saleissa muualla maailmassa. Akustisten arvojen lisäksi orkesterin yhteenkuuluvuus ja työpaikkauskollisuus ovat saaneet vahvistusta.

Ulkomaankiertueet on otettu positiivisesti vastaan myös kaupunginjohtajistossa sekä matkailu- ja tiedotustoimistoissa. Nämä kaupungin virastot ovat osallistuneet omilla hankkeillaan kiertueisiin ja näin on saatu maksimaalinen hyöty Helsingin kaupungille.

Julkisuudessa on vahvistunut kuva erittäin ammattitaitoisesta ja taiteellisesti kunnianhimoisesta soittajistosta, jonka tavoitteet toteutuvat kansainvälisesti korkealla tasolla.

Menestystä on saatu myös levytyksistä. Einojuhani Rautavaaran ja levy-yhtiö Ondinen kanssa tehty yhteistyö on ollut taiteellisesti merkittävää ja tulosten perusteella sitä voidaan pitää yhtenä suurimmista klassisen musiikin hankkeista viimeisen kymmenen vuoden aikana.

Rahalla mittaamaton positiivinen pr-hanke ja tulevien vuosien suurin haaste on kummilapsi-projekti, joka on ensimmäisen vuoden aikana ylittänyt kaikki odotukset niin määrällisesti kuin laadullisesti. Vuoden 2000 toiminta toteutettiin oman henkilökunnan voimin, mutta vuoden päättyessä todettiin, että ainoa tapa selviytyä hankkeesta sen vaatimalla tavalla on palkata työhön projektisihteeri.

Orkesterin talous on vakaalla pohjalla ja budjettivastuuta on jaettu hallintohenkilöstön keskuudessa. Todettakoon, että kummilapsiprojektin kustannukset ensimmäisenä vuonna ylittivät 400 000 markkaa. Myös hyvin onnistuneet suoramarkkinointihankkeet olivat uusi menoerä orkesterin toimintabudjetissa.

Henkilöstön sitoutumiseen ja muusikoiden jaksamiseen on kiinnitetty entistä enemmän huomiota. Kaupunginorkesteri on edelläkävijä suomalaisten sinfoniaorkestereiden keskuudessa, kun puhutaan työkyvyn ylläpitämiseen, terveydenhuollon kehittämiseen ja työssä viihtymiseen liittyvistä hankkeista. Orkesteri on mukana mm. valtakunnallisessa kuulotutkimuksessa. Liikuntapäivät ja kehityskeskustelut kuuluvat orkesterin toimintaan olennaisesti.

Kaupunginorkesterin johtokunta (1997-2000) käsitteli toimikautensa viimeisessä kokouksessa 10.11.2000 johtokunnan jäsenen Arthur Fuhrmannin laatiman muistion, jossa ilmaistiin huoli orkesterin kilpailukyvystä vallitsevan palkkaus- ja vakanssitilanteen johdosta.

Vuoden aikana tapahtui kaksi huomioitavaa eläkkeelle siirtymistä, kun toukokuussa 44 vuotta orkesterissa työskennellyt tuubansoitaja Raimo Pesonen siirtyi normaalille vanhuuseläkkeelle. Tämä on sinänsä harvinaislaatuinen tilanne suomalaisessa orkesterielämässä, että vaskisoittaja on pystynyt pitämään itsensä soittokunnossa niin fyysisesti kuin taiteellisestikin koko työikänsä. Viulunsoittaja Sinikka Leino siirtyi myöskin normaalille vanhuuseläkkeelle soitettuaan orkesterissa 33 vuotta. Nämä toimivat kannustavana esimerkkinä niin muusikoiden keskuudessa kuin hallinnossakin; yhdessä pyritään luomaan kannustava ja välittävä työympäristö. Valtakunnallisesti katsottuna kaupunginorkesteri on monessa suhteessa tiennäyttävä ja edelläkävijä.

KONSERTTIARVOSTELUJA KOTIMAAN PÄIVÄLEHDISTÖSTÄ 2000

Helsingin Sanomat 19.2.2000

Orkesterin mahtavaksi voimannäytöksi kohosi Ravelin balettisarjan *Daphnis ja Chloë* loistelias, väreiltään ja värinöiltään mielestäni aidon välimerellinen esitys.

Helsingin Sanomat 8.4.2000

Rajusti, raikkaasti ja sopivan epäkulturellisti HKO ja Penderecki Beethovenin seitsemännen sinfonian rytmisen myllerryksen toteuttivatkin. Orkesterin puupuhallinryhmä esittäytyi tavattoman lujaksi hitsautuneena yksikkönä, tarkasti ja tasapainoisesti.

Ilkka 15.4.2000

Richard Straussin sinfonisessa fantasiassa *Die Frau ohne Schatten* Leif Segerstam ja Helsingin kaupunginorkesteri saattoivat päästää väriarsenaalinsa valloilleen, eikä soinnin hehkussa säästelty. Mainittakoon erikseen Valtteri Malmivirran antaumuksellinen pasuunasoolo.

Hufvudstadsbladet 29.4.2000

Sjostakovitj: *Leningradsymfonin*

Ett typiskt drag för filharmonikerna i grannstaden i öster är att den lyckas frambringa smygande orkesterpianissimon med en glasklart genomskinlig klang. Någonting av samma idiom hade Sinaiskij lyckats inympa i Helsingfors stadsorkester, vars violinsektion sällan klingat med en så glödande kyla. Klangprakten blev enorm i de stora stegringarna och slutcodan i synnerhet – med nio valthorn, sex trumpeter och sex tromboner i bleckblåsarsektionen föddes en metallisk intensitet som inte blev ett dugg hård.

Helsingin Sanomat 27.5.2000

Sitä muistettavammaksi kasvoi Stravinskyn *Sacren* huumaavan alkuvoimainen esitys, jossa kaupunginorkesteri sai tilaisuuden Bühlin rajuinakin täsmällisten viittausten turvin osoittaa mahtavan suorituskynsä.

Helsingin Sanomat 30.9.2000

Mahler: Seitsemäs sinfonia, joht. Gary Bertini

Konsertti oli kiistatta kauden merkkitapaus ja eräs Helsingin kaupunginorkesterin muistettavimmista voiman- ja taidonnäytöistä.

Hufvudstadsbladet 13.11.2000

Richard Strauss: *Elektra*

I centrum av allt detta var Leif Segerstam en suverän dynamo. Med sin distinkt plastiska gestik lockade han fram hela skalan av färger i den psykologiskt måleriska orkestersatsen, det var rytmiskt sug och drama för allt vad stadsorkestern är värd. Och publiken var begestrad. Tackade med stående ovationer.

II HENKILÖSTÖ

Henkilöstö	1998	1999	2000
Ylikapellimestari	1	1	1
Muusikot	97	97	98
Toimisto	9	9	8
Yhteensä	107	107	107

Orkesterin toimisto työllisti nuotistoapulaisen tehtäviin 25.9.-31.12. nuoren työttömän kaupungin työllistämisohjelman puitteissa.

III TALOUS

III.1 Varsinainen toiminta

Orkesterin talousarvion tulot ylittyivät 631 214 markalla. Menosäästöjä kertyi 113 494 markkaa.

Tulojen ylitys johtui pääsylipputulojen kasvusta, mikä selittyy maksullisten konserttien kävijä-määrän lisäyksellä. Keskiarvon lisäys oli noin 140 henkilöä/konsertti edelliseen vuoteen verrattuna.

Varsinaiset ylitykset tapahtuivat tuntipalkkojen sekä sairaus- ja äitiyslomasijaisten kohdalla. Suuret teokset ja monet sairauslomamat nostivat kustannuksia. Muut henkilöstökulut alittuivat 635 183 markkaa. Alitus johtui varhaiseläkekustannusten säästöstä. Palvelujen ostot alittuivat 388 452 markkaa. Suurin säästö tuli muista palveluista ja majoitus- ja ravitsemuspalveluista.

Taloustiedot	1998	1999	2000
Käyttömenot	36096.2	35722.1	39511.5
Käyttötulot	2910.5	3769.5	3793.2
Netto	33185.7	31952.7	35718.3
Korot ja poistot	0.7	11.8	72.6
Menot/asukas	66.1	64.7	72,0
Tulot/asukas	5.3	6.8	6,9
Tuottavuus	83.3	96.0	96,4

III.2 Kiertueet

Orkesterin konserttimatkaa varten talousarvioon oli varattu nettomenoina 2 000 000 mk. Kiertue toteutettiin 1 542 154 markalla.

